

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

Need of Educational for Locality Sustainable Development of Rajabhat University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อาริรัตน์² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวณี สิริสุขศิลป์³
Asst. Prof. Chayakan Ruangsuvan¹, Assoc. Prof. Dr. wallapha Ariratan² Asst. Prof. Dr. saowanee Sirisooksilp³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏ 373 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยค่าคุณภาพเครื่องมือครั้งนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.78-1.0 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน 2) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน 3) การวิจัยอย่างยั่งยืน 4) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และ 5) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

This research article is part of the study on educational management strategies for sustainable local development of Rajabhat Universities. The objectives of the research are as follows: to study the current condition, desirable condition and Priority need Index for development in educational management for sustainable local development of Rajabhat Universities It is a quantitative research. The sample group was 373 Rajabhat University personnel. The research instrument was a 5-level scale questionnaire. The tool quality values were as follows: IOC

คำสำคัญ ความต้องการจำเป็น, การจัดการศึกษา, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

¹ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Khon Kaen University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

^{2,3}Course teacher in Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Khon Kaen University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชยากานต์ เรืองสุวรรณ, chayakanr@kkumail.com

รับเมื่อ 12 พฤษภาคม 2564 แก้ไข 20 มิถุนายน 2564 ตอรับ 22 มิถุนายน 2564

was between 0.89–1.0 and Reliability was 0.98. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation, and Priority needs Index.

The results showed that.

1. Current Conditions of Education Management for Sustainable Local Development of Rajabhat University Overall and each aspect was moderate ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = 0.95).

2. Desirable Conditions of Educational Management for Sustainable Local Development of Rajabhat University Overall and each aspect is at the highest level. ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.32)

3. Requirements for the development of educational management for sustainable local development of Rajabhat Universities In order: 1) Sustainable Management 2) Sustainable Networking 3) Sustainable Research 4) Sustainable Local Development and 5) Graduate Production. Sustainable

Keywords: Priority Needs Index, Management Education, Sustainable Development

ภูมิหลัง

การอุดมศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตและพัฒนากำลังคนสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมขั้นสูง เป็นแหล่งที่สร้างองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศ เช่นในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วจะนำศักยภาพของอุดมศึกษามาเป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อน นอกจากนี้คุณภาพของการอุดมศึกษายังเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการวัดขีดความสามารถในการแข่งขัน และทุกประเทศในโลก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศอย่างจริงจัง นโยบายของรัฐบาลประสงค์ต้องการขับเคลื่อนประเทศไทยแลนด์ 4.0 ให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางรวมทั้งกับดักรายได้ต่ำของประเทศไทย ดังนั้นการจะทำให้อุดมศึกษาพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อุดมศึกษาจะต้องปฏิรูปตนเองไปพร้อมกับการปฏิรูปประเทศไทย แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้นำเสนอรูปแบบในการปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อกำหนดบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ชัดเจน มียุทธศาสตร์หลักของการเปลี่ยนแปลงการอุดมศึกษาของประเทศที่มองในทุกมิติของการพัฒนา เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพที่สามารถแข่งขันได้บนเวทีโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนากำลังคน เทคโนโลยี นวัตกรรม รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของประเทศมีอัตลักษณ์ความเป็นไทย บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงบทบาทของอุดมศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการผลักดันนโยบายดังกล่าว โดยนำทั้ง 4 พันธกิจ ที่ประกอบด้วย การผลิตและพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและพัฒนา การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมาสนับสนุน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการเปลี่ยนแปลงจากโรงเรียนฝึกหัดครู เป็นสถาบันอุดมศึกษาในรูปวิทยาลัย และเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สมบูรณ์ขึ้นในรูปของสหวิทยาลัย และสถาบัน โดยมีการปรับทิศทางจากการมุ่งประโยชน์ต่อชนบทและท้องถิ่นไปสู่การมุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีรูปแบบสมบูรณ์ขึ้น และมุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากภารกิจการผลิตครูเพียงภารกิจเดียวไปสู่ภารกิจหลัก เช่นเดียว กับมหาวิทยาลัย คือ การจัดการศึกษา การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการทางวิชาการ รวมทั้งได้ผนวกภารกิจที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบัน คือ การส่งเสริมวิทย์ฐานะครู และการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งในส่วนที่พบว่ามีการปรับเปลี่ยนชัดเจน คือ ภารกิจด้านการจัดการศึกษาที่ปรับจากหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาการศึกษา และขยายตัวเป็นหลักสูตรที่หลากหลายทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ขณะที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยไทย เพื่อความเป็นไททำหน้าที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล เพื่อสร้างและพัฒนาคณะความรู้ สร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่ความดี สร้างสำนึก ในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยชุมชน และองค์กรอื่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น

จากเหตุผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ดังกล่าว สะท้อนถึงความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าให้เป็น “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกับท้องถิ่น โดยเฉพาะมีพันธกิจสำคัญ คือ “การพัฒนาท้องถิ่น” อันเป็นพันธกิจสำคัญที่มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งพึงตระหนักเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ในการ “การเสริมการเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล...” นอกจากนี้ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ยังกำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไว้ดังนี้ 1) แสวงหาความจริง เพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล 2) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมสำนึกในความเป็นไทย มีความรัก และผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้นักในท้องถิ่นรู้เท่าทัน ตราเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิต ดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ 3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ 4) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของสังคมรวม 5) เสริมสร้าง ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง 6) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 7) ศึกษา และแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 8) ศึกษาวิจัย ส่งเสริม และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ปัจจุบันนี้ สถาบันอุดมศึกษาของไทยมีความหลากหลายทั้งด้านขนาด งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งทำให้คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาล้วนมีความแตกต่างกันออกไป เช่นเดียว กับมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ตามที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดบทบาทไว้เป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

จากที่กล่าวมา สะท้อนให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความใกล้ชิดกับท้องถิ่นและเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีสภาพแวดล้อมที่มีชุมชนมากมาย มีทุนทางสังคมที่ดีไม่ว่าจะเป็นทุนทางทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถใช้เป็นฐานวัฒนธรรมของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีตามบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนั้น เพื่อให้ยุทธศาสตร์ความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ดังนั้นการศึกษาความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นระยะแรกของการวิจัยเพื่อพัฒนาไปสู่การศึกษากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นจึงมีความสำคัญ โดยการศึกษาขององค์ประกอบการผลิตบัณฑิต การวิจัย การพัฒนาท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการโดยศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

เพื่อพัฒนาเป็นกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเชิงประจักษ์ได้อย่างยั่งยืน

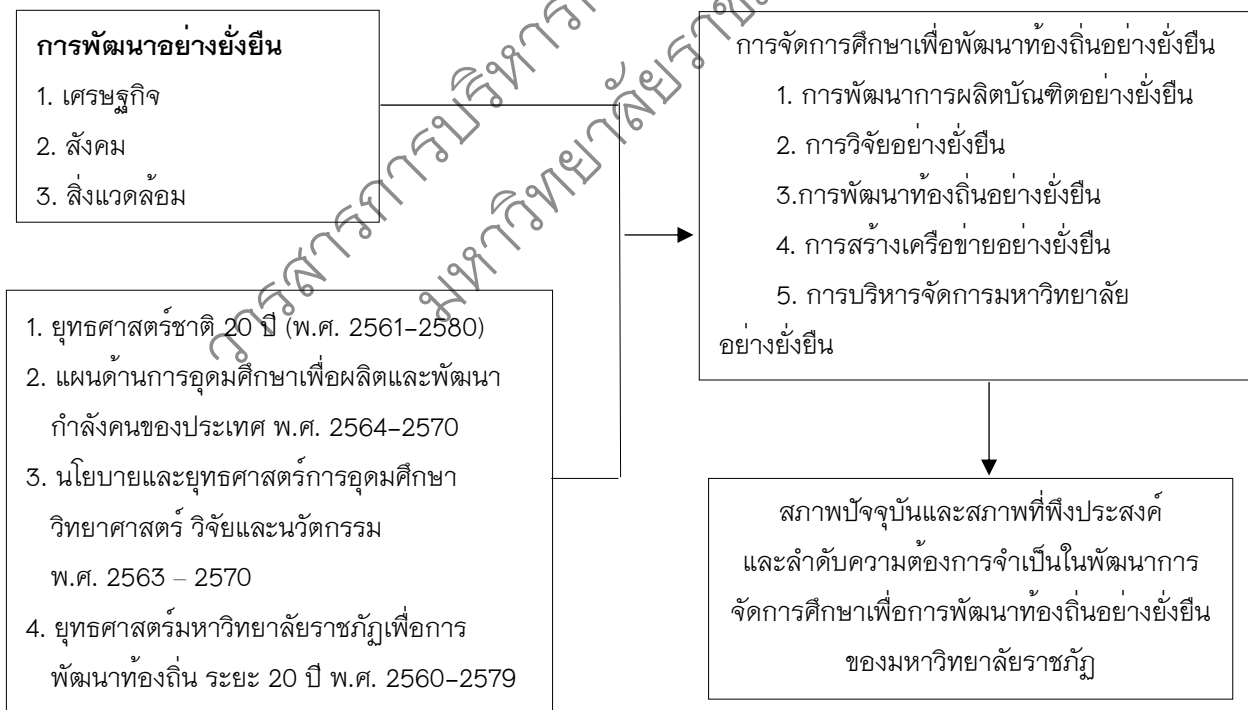
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร
2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในขณะนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร และหลักฐาน (Document) จาก 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) 2) แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 3) นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 และ 4) ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 รวมถึงเอกสารการพัฒนารายอย่างยั่งยืน โดยการสังเคราะห์เอกสารได้องค์ประกอบ การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีลำดับการศึกษาในขั้นตอนนี้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมจำนวน 7 161 คน (สถิติจำนวนบุคลากรของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ปีการศึกษา 2563)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 373 คน ได้มาโดยการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางเครชีแอนต์ มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามประเภทเพื่อสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทสอบถามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ มหาวิทยาลัยราชภัฏและนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 จัดทำแบบสอบถามเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่ครอบคลุมกับปัญหา การวิจัย

3.2 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม

3.3 ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับปัญหาการวิจัย

3.4 นำร่างแบบสอบถามไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์การวิจัย โดยให้พิจารณาและทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและ ภาษา โดยพิจารณาความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ซึ่งใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objectives of Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

-1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่

+1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อประเมินค่าคุณภาพเครื่องมือ (แบบสอบถาม) จำนวน 9 คน โดยแยกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา 2 คน เครื่องมือคือแบบประเมินความสอดคล้องโดยผู้วิจัยมอบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบออนไลน์ โดยเครื่องมือนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.89 - 1

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อประเมินค่าคุณภาพเครื่องมือ (แบบสอบถาม) โดยเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เพื่อหาค่าคุณภาพเครื่องมือ โดยค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยออกหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากนั้นส่งแบบสอบถามไปยังต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์พร้อมประสานความร่วมมือทางโทรศัพท์ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาในรูปแบบออนไลน์ จำนวน 373 ข้อมูลซึ่งเป็นจำนวนที่ได้รับกลับคือ มาร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูล นำไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1 แบบสอบถามการพัฒนากิจกรรมการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

2.2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยประยุกต์จากบุญชม ศรีสะอาด, (2556,

หน้า 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด และจัดลำดับความสำคัญ (priority setting) ของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2551, หน้า 46) โดยมีการแปลผลดังนี้

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

- $PNI_{modified}$ = ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 I = ระดับสภาพที่พึงประสงค์ในอนาคต
 D = ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	ลำดับ		
1. การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน	3.23	0.92	ปานกลาง	2	4.52	0.32	มากที่สุด		0.39	5
2. การวิจัยอย่างยั่งยืน	3.07	0.94	ปานกลาง	4	4.50	0.33	มากที่สุด		0.47	3
3. การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	3.25	0.93	ปานกลาง	1	4.54	0.34	มากที่สุด		0.40	4
4. การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน	3.08	0.91	ปานกลาง	3	4.61	0.33	มากที่สุด		0.50	2
5. การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน	2.71	0.95	ปานกลาง	5	4.58	0.35	มากที่สุด		0.69	1
รวม	3.07	0.95	ปานกลาง		4.56	0.32	มากที่สุด			

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.07$, S.D.=0.95) และเมื่อแยกเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ผลปรากฏดังนี้ การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=3.25$, S.D.=0.93) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=3.23$, S.D.=0.92) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน ($\bar{x}=3.08$, S.D.=0.91) การวิจัยอย่างยั่งยืน และด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=2.71$, S.D.=0.95) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$, S.D.=0.32) และเมื่อแยกเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดผลปรากฏดังนี้ การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน ($\bar{x}=4.62$, S.D.=0.33) ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.35) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.54$, S.D.= 0.34) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.52$, S.D.=0.32) และการวิจัยอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.33) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ อยู่ระหว่าง 0.39 – 0.69 มีลำดับดังนี้ 1) การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.69) 2) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.50) 3) การวิจัยอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.47) 4) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.40) และ 5) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.39)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.07$, S.D.=0.95) เนื่องจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เช่น การดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิต รวมถึงการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมในการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม แบบบูรณาการในการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปรับปรุงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยผ่านกิจกรรมการผลิตบัณฑิต เช่น กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น และมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการออกแบบ ปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงมีการปฏิบัติการวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมในแต่ละท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา แสงเรือง (2556, หน้า 37-49) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการวิจัยสรุปว่า การบริหาร จัดการงานวิชาการด้วยหลักสูตรสาขาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้าน บริการวิชาการ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และสอดคล้องกับ ชาลี ตระกูล, เรขา อรัญวงศ์, ขวัญดาว แจ่มแจ่ม (2560, หน้า 58-64) ศึกษาเรื่อง การบริหารการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารการบูรณาการพันธกิจ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการบูรณาการพันธกิจไว้ในแผนกลยุทธ์โดยกำหนดตัวชี้วัดและมาตรการ มีการสนับสนุนงบประมาณการบูรณาการผ่านพันธกิจหลัก และการดำเนินการโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบพันธกิจหลัก ส่วนปัญหาการบริหารการบูรณาการพันธกิจยัง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการ โครงสร้างการดำเนินงานไม่ชัดเจน และการติดตามผลการดำเนินงานยังไม่เป็นระบบ

2. จากผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$, S.D.=0.32) และเมื่อแยกเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดผลปรากฏดังนี้ การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน ($\bar{x}=4.62$, S.D.=0.33) ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.35) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.54$, S.D.=0.34) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.52$, S.D.=0.32) และการวิจัยอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.33) ตามลำดับ เนื่องจาก ความคาดหวังในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละด้านโดยเฉพาะประสงค์มหาวิทยาลัยราชภัฏการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรม

โดยการมีส่วนร่วมเพื่อให้แต่ละชุมชนพึ่งตนเองได้และต่อยอดภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นและองค์กรธุรกิจต่าง ๆ อื่น และให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรม โดยการมีส่วนร่วมเพื่อให้แต่ละชุมชนพึ่งตนเองได้และต่อยอดภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการวิจัยเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้และความเท่าเทียมกันในแต่ละท้องถิ่น สอดคล้องกับ นิกธ สุวรรณโณ, ประทุมทิพย์ ทองเจริญมช, วาสนา จาตุรัตน์ (2560, ออนไลน์) ศึกษาการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.พบว่า ความสามารถของบุคลากรที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพจน์ แนบเนียน (2562, ออนไลน์) เรื่องรูปแบบการบริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า การบริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลำดับดังนี้ 1) การการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.69) 2) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.50) 3) การวิจัยอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.47) 4) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.40) และ 5) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.39) ตามลำดับ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการปฏิบัติในด้าน การวางแผนด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรตามหลักความคุ้มค่าและโปร่งใส เป็นต้น ยังอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ตรงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน จึงมีความพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด รวมถึงบุคลากรต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นองค์กรธุรกิจต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ 4.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อันร่วมกันและระดมทรัพยากรจากเครือข่ายในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการศึกษา ที่บุคลากรต้องการให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญมากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2560, หน้า 116- 130) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “หลักธรรมาภิบาล” เป็นหลักสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสามารถยกระดับและสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ในระดับสูงรวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อันนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม สอดคล้องกับ พิทยา บัณฑิตวัฒนา (2556, หน้า 141) ที่อธิบายว่าการบริหารจัดการเป็นการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่ต้องทำงานด้วยความเต็มใจและความเที่ยงธรรม อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2556, หน้า 12) ได้ให้ความเห็นว่า “การบริหาร” เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ การนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบกับกระบวนการบริหาร (Process) จึงทำให้การบริหารจัดการมีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับต้น ๆ ขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา แสงเรือง (2556) แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 8(1). 37-49
- ชาลี ตระกูล ,เรขา อรัญวงศ์, ขวัญดาว แจ่มแจ่ม. (2560). การบริหารการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. 19(1) 58-65.

ธีรพจน์ แนบเนียน. (2562). รูปแบบการบริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครสวรรค์ .มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://ns.nsrui.ac.th/bitstream/nsru/331/1/Teeraphot%20Naebnean.pdf>

นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 สืบค้นจากเว็บไซต์

<https://www.mhesi.go.th/index.php/stg-policy/930-2563-2570.html>

นิกร สุวรรณโณ, ประทุมทิพย์ ทองเจริญมข, วาสนา จาตุรัตน์. (2560). การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่การเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ: วิชาการรับใช้
สังคม ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15-16 สิงหาคม 2562 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สืบค้น
จากเว็บไซต์ <https://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch/article/view/5250/828>

บรรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2560). การปฏิรูปการเมืองภายใต้หลักนิติธรรม, *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*, 19(55), 116-130

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

แผนดำเนินการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://www.mua.go.th/>

พิทยา บวรวัฒนา (2556). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ฯ ฟ้าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) สืบค้นจากเว็บไซต์ <http://nscr.nesdc.go.th>

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 สืบค้นจากเว็บไซต์

https://www.aru.ac.th/rdi/images/pdf/Plan-rdi1_1.pdf

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) สืบค้นจากเว็บไซต์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. <http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan>